

Professor emeritus, dr. phil.
Helmuth Nyborg
Adslev Skovvej 2
8362 Hørning

Klage over fhv. institutleder Jens Mammen

Kære Helmuth Nyborg

Dato: 1. september 2009

Direkte tlf.: 89421142
Fax: 86197029
E-mail: pmm@adm.au.dk

Journal nr.: AU-2009-602-017
Afs. CVR-nr.: 31119103
Reference: pmm

Side 1/6

I dit brev af 30. december 2008 har du klaget over dekan Svend Hylleberg, det Samfundsvidenskabelige Fakultet, fhv. institutleder på Psykologisk Institut, professor emeritus Jens Mammen, samt lektor Morten Kjeldgaard, Center for Bioinformatik.

Professor Jens Mammen gik på pension 30. september 2008 og Aarhus Universitet har derfor ikke længere nogle personalemæssige beføjelser i forhold til ham.

Jeg har imidlertid bedt Jens Mammen om bemærkninger til de klagepunkter, der vedrører ham, og som vedrører hans funktion som institutleder på Psykologisk Institut, og Jens Mammen har valgt at sende sine bemærkninger til klagen.

Konklusion

Af de grunde, som jeg nærmere vil redegøre for nedenfor, kan jeg ikke give dig medhold i din klage vedrørende forhenværende institutleder, professor emeritus Jens Mammen.

Sagsfremstilling

Du anfører i klagen, at Svend Hylleberg, Jens Mammen og Morten Kjeldgaard har fortsat og udbygget den såkaldte Nyborg-sag via udtalelser og kronikker i dags- og fagpressen. Du anfører, at presseudtalelserne utvetydigt viser, at båd-

de Hylleberg og Mammen har misforstået væsentlige aspekter af projektet og at de på utilbørlig vis groft har vildledt mig, dine kolleger og offentligheden.

Mere specifikt klager du over Hylleberg og Mammen for uacceptabel overfladiskhed, faglig uduelighed og fejl-indrapportering af Nyborg-sagen og efterfølgende grov offentlig misinformation. Du finder, at Jens Mammen har misinformeret og udvist videnskabelig uredelighed i forbindelse med offentlige udtalelser om, hvad du mon bruger nøgenfotos til.

Du anfører følgende konkrete klagepunkter over Jens Mammen:

- At Jens Mammen har overtrådt regler om tavshedspligt, idet dekan Svend Hyllebergs udtalelse til journalist Rasmus Karkov fra Avisen.dk den 10. juli 2007 om, at frafald i undersøgelsen kunne skyldes, at børn ikke ville have målt størrelsen på deres penis, må bygge på, at dekanen må have noteret sig penismålingsrubrikken i dine fortrolige projektprotokolblade, og det må være institutleder Jens Mammen, der har givet ham disse blade i strid med regler om tavshedspligt.
- At Jens Mammen i en kronik i Jyllandsposten den 10. juli 2007 med overskriften "Vildledning i Helmuth Nyborg-sagen" har påstået, at du har vildledt om projektet gennem fortielse ved ikke at anføre, at kriteriet for at deltage i undersøgelsen var, at børnene skulle lade sig fotografere nøgne, og at dette har givet en skjult selektion af deltagerne og dermed gjort undersøgelsen værdiløs. Du anfører, at denne påstand er usand og at det fremgår af vejledningen til projektarbejderne, at deltagelse i projektet ikke var betinget af nøgenfoto og at det ikke fungerede som udelukkelseskriterium.
- At dekanens og Jens Mammens sprogbrug antyder, at du personligt har fotograferet børnene nøgne og målt penislængde og brystvorteafstand, hvilket ikke er tilfældet, og at Jens Mammen offentligt har spekuleret over, hvad du bruger nøgenbillederne til. Du anfører, at der er tale om bevidst tendentios og eksklusiv misinformation med fremhævelse af nogle få omhyggeligt udvalgte "følsomme" mål fra et omfattende forskningsprojekt, og at en så omhyggelig selektion kun kan have til formål at forsøge at mistænkeliggøre projektet og projektlederen med navns nævnelser.
- At Jens Mammen i en artikel i Kristeligt Dagblad den 24. juni 2008 utilbørligt vildleder om dit projekt ved at hævde, at du i strid med sandheden har fortiet, at nøgenfotografering sorterede forskelligt mellem de to køn, og at den gjorde en forskel mht. måling af drenges og pigers intelligens. Du anfører, at det kan påvises, at nøgenfotografe-

ring versus ingen fotografering ikke gør nogen forskel for intelligensmålingerne.

- At Jens Mammen opfører sig videnskabeligt uredeligt, idet han utilbørligt vildleder om andres videnskabelige indsats og/eller videnskabelige resultater.
- At Jens Mammen har udvist alvorlige svigt i sin rolle som institutleder og forskningsvogter ved ikke at opfylde "... de krav til omhu, saglighed og kvalitet man i almindelighed kan forvente af en [videnskabelig] rapport, der afgives af en person ansat i en given stilling ved f.eks. Aarhus Universitet" og at han har givet utilbørlig vildledning til rektor, UVVU og til offentligheden i en sag, der førte til fritstilling af en kollega, og over at han fortsætter vildledningen efter fritstillingen.

Professor emeritus Jens Mammen har i brev af 16. februar 2009 kommenteret klagepunkterne:

Jens Mammen afviser, at han skulle have overtrådt sin tavshedspligt som institutleder ved at have gjort dekan Svend Hylleberg bekendt med indholdet i dine protokolblade. Han henviser til, at det må være legitimt for ham som institutleder at orientere sin dekan, der er hans umiddelbart foresatte. Desuden henviser han til, at oplysninger om de målinger og registreringer, der indgik i din undersøgelse, fremgår af det materiale, som du selv har afleveret og af din hjemmeside.

Jens Mammen oplyser, at han bygger sine udtalelser om, at nøgenfotografering var en nødvendig del af undersøgelsen, dels på dit undersøgelsesdesign, dels på en bemærkning fra dig om, at et frafald i undersøgelsen måske skyldtes voksende modvilje mod blodprøvetagning og nøgenfotografering.

Jens Mammen anfører, at det er sædvane, når man omtaler en forskers undersøgelser, at anvende samme ordvalg, hvad enten forskeren har udført undersøgelserne personligt eller ved assistenter. Han afviser, at han i avisartiklerne har fremhævet nøgenfotos og målinger med relation til kønskaraktistika for at stille dig i et dårligt lys i offentligheden, men har fremhævet dem, fordi disse undersøgelser må formodes at virke særlig stærkt selekterende på de undersøgte unge. Han afviser med henvisning til det fulde citat i journalist Rasmus Karkovs artikel, at han skulle have antydnet usaglige eller usædelige motiver i forbindelse med nøgenfotografering.

Jens Mammen anfører, at hans udtalelse "... det værste er, at nøgenfotografierne og det resulterende mere eller mindre skæve frafald slet ikke meddeles i

Nyborgs publikationer...” ikke handler om, hvorvidt nøgenfotograferingen faktisk sorterede forskelligt mellem de to køn.

Du har i brev af 9. juni 2009 kommenteret Jens Mammens bemærkninger:

Du anfører, at Jens Mammens bemærkninger dokumenterer, at han har talt usandt hver gang han fortalte dekanen, rektor, dine kolleger og offentligheden, at nøgenfotografering var et uomgængeligt krav fra din side, idet han har holdt den kendsgerning, at der blot var tale om hans ”bedste gæt” skjult i indberetningen om dit projekt og har dermed vildledt sine foresatte gennem fortællelse.

Du anfører, at Jens Mammen dermed krænker din ære ved at fremsætte og udbrede usandfærdige oplysninger om dit projekt, på måder der er egnede til at nedsætte din person og videnskabelige status i medborgeres agtelse.

Du anfører, at du finder det usmageligt, at Jens Mammen begyndte offentligt at spekulere i, hvad du mon brugte nøgenbilleder til. Det er din opfattelse, at Jens Mammen herved gør sig skyldig i strafbare injurier.

Jens Mammen har i e-mail af 23. juni 2009 meddelt, at han ikke har yderligere kommentarer.

Min vurdering og afgørelse

- Jeg finder ikke, at Jens Mammen som institutleder ved Psykologisk Institut har overtrådt regler om tavshedspligt. Selv om dekan Svend Hylleberg i forbindelse med sagens behandling skulle have set et af dine testskemaer, har Jens Mammen og Svend Hylleberg efter min opfattelse ikke brudt nogle regler om tavshedspligt. Der var efter dine oplysninger tale om en tom rubrik ”i et af mine mange testskemaer kopieret efter en engelsk hospitalsjournal”, og ikke om personhenførbare data, og dekanen har i øvrigt haft lovlig adgang til indholdet af kartoteksskabene som led i fakultetets tjenstlige undersøgelse af din forskning.
- Jeg finder ikke, at Jens Mammen som institutleder ved Psykologisk Institut har udvist svigt i sin rolle som institutleder og forskningsvogter ved ikke at opfylde de krav til omhu, saglighed og kvalitet, man i almindelighed kan forvente af en institutleder. Jeg finder, at institutlederens indberetning af 23. november 2005 til dekanen om din forskning var grundig, saglig og dokumenteret.

- Jeg finder ikke, at Jens Mammen som institutleder ved Psykologisk Institut har vildledt sine foresatte ved sine – viser det sig ukorrekte - udtalelser om, at kun børn og unge, der var villige til at lade sig fotografere nøgne, indgik i undersøgelsen. Spørgsmålet om nøgenfotografering indgik ikke i institutlederens indberetning af 23. november 2005 til dekanen, som gav anledning til nedsættelsen af det sagkyndige udvalg til at vurdere dit forskningsprojekt, men er først blevet et diskussionsemne senere.
- En administrativ indberetning, eller udtalelser til pressen, er ikke et videnskabeligt arbejde, og det er derfor ikke relevant at bruge begrebet videnskabelig uredelighed i en vurdering af disse.
- Jens Mammens kronik i Jyllands-Posten den 10. juli 2007, udtalelserne til Avisen.dk den 10. juli 2007 og indlægget i Kristeligt Dagblad 23. juni 2008 er bragt efter at Jens Mammen fratrådte som institutleder ved Psykologisk Institut den 31. juli 2006 og efter at sagen blev endeligt afsluttet ved min afgørelse af 21. september 2006 og 9. juli 2007. Udtalelserne er således ikke udtalt af Jens Mammen som institutleder. Det er ikke udtalelser på universitetets vegne og de har ikke haft betydning for afgørelsen i sagen.
- Jens Mammens udtalelser er fremsat, mens han var ansat på Aarhus Universitet, men er fremsat på egne vegne. Udtalelserne indgik i en offentlig debat om sagen, som blandt andet også omfatter din kronik i Jyllands-Posten den 12. juli 2007, som du sendte mig kopi af, og interviewet med dig i Kristeligt Dagblad den 18. juni 2008. Universitetslovens § 2, stk. 3 tilskynder medarbejderne til at deltage i den offentlige debat og Jens Mammen har som alle andre borgere ytringsfrihed som beskrevet i grundlovens § 77 og kan deltage i den offentlige debat og fremsætte personlige meninger og synspunkter, som universitetet ikke har eller har haft indflydelse på.
- Du anfører i din klage, at Jens Mammen krænker din ære ved at fremsætte og udbrede usandfærdige oplysninger om dit projekt, på måder, der er egnede til at nedsætte din person og videnskabelige status i medborgeres agtelser, og du mener, at Jens Mammen gør sig skyldig i strafbare injurier. Jeg kan ikke udtale mig om dette spørgsmål, da det alene er et domstolsanliggende.

Jeg må derfor afvise din klage over fhv. institutleder, professor emeritus Jens Mammen, i det omfang vurderingen heraf falder ind under min kompetence.

Retsregler

Denne afgørelse er truffet med hjemmel i universitetslovens § 14, stk. 1 og stk. 8.

Klagevejledning

Universitetslovens (lovbekendtgørelse nr. 1368 af 7. december 2007 som ændret ved lov nr. 538 af 12. juni 2009) klageregler findes i § 34. Ifølge § 34, stk. 1 kan retlige forhold ved universitetets afgørelser om studerendes forhold indbringes for Universitets- og Bygningsstyrelsen efter regler fastsat af ministeren. Ifølge § 34, stk. 2 kan ministeren bestemme, at andre kan klage til styrelsen over retlige spørgsmål i forbindelse med et universitets afgørelser. Ministeren har imidlertid ikke fastsat sådanne regler.

Universitetets afgørelse kan således ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Jeg beklager at du først modtager svar på din klage nu.

Med venlig hilsen

Lauritz B. Holm-Nielsen
Rektor

Kopi til:

Professor emeritus, dr. phil. Jens Mammen